

After Isaac van Amburgh and his Animals

År 1839 beställde Queen Victoria av Förenade kungariket Storbritannien och Irland en målning föreställande lejonvärdaren Isaac van Amburgh omgiven av två lejon, två leoparder, en tiger och ett lamm. Uppdraget gick till den brittiske djurmålaren Edwin Henry Landseer. Den blott 20-åriga drottningen var djupt fascinerad av van Amburghs föreställning, vilken hon såg inte mindre än sju gånger under loppet av sex veckor. Målningens motiv är hämtat från föreställningens avslutning där lejonvärdaren iscensätter en text ur Gamla testamentet: "Då skall vargar bo tillsammans med lamm och pantrar ligga tillsammans med killingar" (Jesaja 11:6).

van Amburgh visar inte någon rädsla där han ligger intill sina djur, som är bokstavligt talat piskade till underkastelse. Scenen kan knappast beskrivas som paradisisk. Lejonvärdaren tog för vana att slå djuren med en kofot och våldsinslagen i hans verksamhet ledde till att han kritiserades för sina brutala metoder. Självmäntade han att Gud hade gett människan rätt att dominera djuren.

I teckningsverket "After Edwin Henry Landseer, *Isaac van Amburgh and his Animals*, 1839" strävar konstnären EvaMarie Lindahl efter att bryta upp till synes cementerade maktpositioner mellan människa och djur. Genom att återteckna Landseers målning ifrågasätter hon originalmotivets symbios av 1830-talets underhållningskultur, gammaltestamentlig mytologi och människans mångtusenåriga önskan att kontrollera det "vilda", något som påfallande ofta rör andra djurarter.

Med en metod som kan kallas "konsthistorieaktivism" närmar sig Lindahl de förtrycktas upplevelser. I ovan nämnda verk har hon valt att göra en förstörad återteckning av Landseers originalmålning i ett försök att skriva om dess antropocentriska historia. Originallets ramar har sprängts och i teckningen återges djuren i deras naturliga storlek. Snarare än att uttrycka beundran för den våldsamma dressören, syftar Lindahls verk till att lyfta fram de avbildade djurens upplevelse av förtryck.

EvaMarie Lindahls monumentalteckning kompletteras med "The Choir of Isaac van Amburgh and his Animals". Verket, som består av en tryckt affisch, är inspirerat av 1830-talets annonser om underhållning med djur. Dessa betonade djurens otyglade vildhet, ett grepp som sannolikt ökade antalet besökare på föreställningarna. Liksom i fallet med hennes teckningsverk, väljer konstnären att sätta fokus på de underkastade. Rösterna i "kören" tillhör de djur som van Amburgh våldförde sig på. Dessa vittnesmål berättar om piskslag, svält och pistolskott. Affischverket i kombination med teckningsverket erbjuder betraktaren en möjlighet att uppleva en ökad förståelse för det som faktiskt äger rum i buren.

Bakom Lindahls utställning ligger ett omfattande researcharbete och en lång tecknarprocess. Att slutföra "After Edwin Henry Landseer, *Isaac van Amburgh and his Animals*, 1839" tog, med tillhörande förstudier, cirka ett år. Utställningen är en del av de doktorandstudier som konstnären bedriver och utgör en första del i en serie teckningar. I sin forskning undersöker hon begreppet antropomorfism (som förenklat kan beskrivas som förmänskligandet av djur), och utifrån antropomorfa metoder ger hon röst åt djuren i konsten. Deras medverkan är ofta blodig. Ett faktum som sällan diskuteras är till exempel den enorma mängd djurkroppar som ingår i konstmaterial. Inte sällan målas djurmotiv med färg som innehåller animalier. Och än idag består penslar av djurborst.

Med teckning och text synliggör Lindahl djurens ställning i konsthistorien – ett blottläggande som kan ge oss tänkvärda insikter kring vår status som härskare över naturen.

Henrik Dahl, journalist och kritiker